

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet, közgazdaság s irodalom köréből.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.

Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 10 kr.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.

Töbszörinél olcsóbb.
Bélyeg díj mindig
30 kr.

Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lővy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

15-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

III-ik évfolyam.

Harangodi levelek.

I.

T. Szerkesztő ur! Fölöslegesnek találom, hogy a M. V. ur által felvetett kérdéshez tüzetesen hozzászóljak, most midőn ön engedelmeivel politikai és nemzetgazdasági leveleimet megkezdem. A két ellentétes nézet már meg van vitatva, a további fejtegetés az olvasók türelmét fárasztaná ki. Hasznát nem hozna; M. V. ur szép és bé itó hangja elenyészik ma a pártusák zajában, legfőkébb is e lap hasábjaitól más érdekesebb tárgyat szoritana le. A megyék termeiben pártatlannak lenni, annyit tenne, mint a megyei életet teljesen nullifikálni, mint kidobni az utolsó téglát, mely a megyék szétrombolt pantheonjából emlékdarabnak ott hagyatott, s a megyék zöld asztalától a pártkocsmák sarába vinni a közéletet. Azonban nem helyeslem, ha a párt-fegyelem tisztai választásoknál nem a képességet tekinti, hanem a kortesügyességet, melyet a közügyrovására megakar jutalmazni. Régebben a népotismus, ma a pártszenvédély lehetleníti sok tehetségnek és jó akaratnak a közszolgálatot. De ezen nem a pártkivüliség segít, mert ilyen állapot csak a közöny vagy a circumspectus várakozó előtt ismeretes, tevékeny s a közügy iránt érdeklődő lélekre nézve nem létezik; hanem a higgadság s belátása annak, hogy a pártelv és a közigazgatás két külön dolog, s a megyei tisztviselőt pártharcosnak felhírsználni ép oly lealacsonító, mint veszélyes. Igaz az is, hogy nem ez a már készületlenül hivatalt leső, blazirt, érettséget negélyező, az öregebbek érdemeit figymáló fiatalság volt az, a melyre a magyar leglánglelkűbb szónoka támaszkodott, melyből a gyermek is pár nap alatt férfivá lett, hogy addig elérhetetlen magashan lobogtassa a szabadság és magyar dicsőség zászlóját. Én is inkább szeretem, ha az ifju mindenért mi nemes és magasztos, sőt elérhetetlen nemzeti ábrándokért lelkesülni tud,

mintha hidegen számít. Hogy lehüljön a vérheve, van arra később is elég idő! De ez nem az ő hibájuk, a koré mely őket és többnyire tanáraikat is szülte és nevelte, az a végzetes 20 év! Hamu alatt lappangó tűz van ott, föllobban és égni fog ha rá fu a szükség szele. De tagadom M. V. ur állítását, hogy a baloldal ha kormányra jut, programját nem valósíthatja. Nem szabad mondanunk ezt oly pártról, mely körülbelől a nemzet felét képviseli, már parlamentaris uton is a baloldal ma vagy holnap természet és okszerűleg is kormányra jut; de szükség, hogy meghívja kormányra maga az alkotmányos uralkodó is, mint ez van a tory es whig párttal Angliában. Különböző népei érzületével, kívánságaival soha sem jövend tisztába. Mert azt nem vitatja el senki, hogy mind két párt jobbjai a korona fényét, a tron erejét s a birodalom jóllétét akarják. Különböző csak az út és a mód. S miért volna lehetetlen az út melylyen a baloldal tör előre?! Sőt ellenkezőleg én azt hiszem, hogy ép a jelen közjogi alap az a mely gátolja a most uralkodó többséget hogy az általa is beismert és szükségesnek látott reformokat életbe léptethesse, érzi, hogy kezze meg van kötve, nem valósíthatja nemzet jogos kívánait, s ép azért állása mindig tarthatatlanabbá lesz. A jelen kiegyezési alappal nincsenek a népek megelégedve sem a Lajthán tul sem azon innen. A personal uniora törekvést láthatjuk, hogy többet ne mondjak, a cseh mozgalmakban.

Annak a fehérhegyi gyászos csata előtt oly szépmultu és tekintélyes nemzetnek jogos azon követelése, hogy a bukása után irodalmát tüzzel vassal megsemmisítő jezsuiták csuhájának védve alatt beköltözött idegenekkel saját hazájában egyenlő joga, s fényes multu koronájával megkoronázott alkotmányos királya legyen. S uraim! a történelem bizonyítja, hogy a nemzetek jogos követelése előbb utóbb győznek, a kimondott eszme többé nem egy emberé,

hanem a nemzeté a jelen és utokoré, s az eszmének győzni kell az eszme győzni fog. E győzelem pedig personal uniora vezet. Ebben pedig nemcsak szét nem bomlik, de a kielégített önértetben, nemzeti törekvésekben megerősödött népekből álló birodalom még erősebb, uralkodója boldogabb és hatalmasabb lesz, mint volt valaha.

„A középpárt“ alakulása, mely még legjobb esetben is csak átmeneti miniszteriumot tudott volna, alkotni: ép ezért lehetetlen. Meggyőződés: hogy a jelen kormányban megvan a jó akarat; de a kiegyezés megkötöti a reformer kezét, s ha ez a kormány gyenge volt még gyengébb lenne a középpárt. S uraim monjuk ki kalvinista őszinteséggel, nem is volt egyéb az egész, mint a jobb oldallal illetőleg a miniszteri kilátásokkal való kacérkodás. Hogy a reformokhoz teljes erővel hozzá foghassunk egészen új alapra kell fektetni államéletünket, legyen ez alapon benn béke és nyugalom, szabad kereskedelem, szabad ipar s annak gyámolítása, s oly vámrendszer, mely a mostanival ellenkezőleg, kifelé nyit utat, a monopolium eltörlése, a földadó leszállításával szabaddá és értékelhetővé legyen a föld kincse s legyen önálló nemzeti hadsereg, független magyar bank. Nem utopiák ezek, könnyen kivihetők; a korona minden tartományának soháját képezik, s ép ezzel a baloldal kormányra jutását lehetségessé sőt kívánatosá ép azok teszik, a kiktől félünk. Csak ha a közösen megkötött kéz itt és ott bilincseiből kiszabadul, akkor alakulhat mindkét párton erős és nemzeti reformer kormány.

Uraim! hiszen borzasztó az a mi most hazánkban és az egész birodalomban történik. Mindenütt szédeltős ipar vállalatok keletkeznek, mert a pénz drágasága csak nem lehetlené teszi a tisztos iparkodás vagyonosodását, s így mindenki ahoz nyul a mihez példát ép a kormány mutatott. Igen a kormány! Lehet-e vertigentebb vállalat, mint magára venni, hogy

TÁRCZA.

Csaba.

Sirba van már, eltemetve
Dunavizben alszik mélyen
Hunok erős fejedelme,
Nincs ki ellent tartna féken,

Alszik a kard lándzsa gerely,
Sirba véle eltemetve,
Sötét a sir, mély az örvény,
Dunahabja zug felette.

Három fia osztakozik
Nagy Etele birodalmán,
Dicsősége sok von' egynek
Háromnak is elég lesz tán.

Három ifju, három kard-él
Megosztolni ime nem tud,
Kie legyen a korona
Tegeze s nyila vajh' kinek jut?!

„Édes fiam, édes fiam
Ne fogadd el a koronát,
Hagyd te azt a két nagyobbak ...
Csak a kardot, csak a puzdrát“.

Igy beszélt egy éjjel anyja
Álmában jó Csaba hősnek,
A három közt legkisebb, de'
Karddal ésszel legerősbnek.

Szóll a harozkürt, reng a dárda,
Kardok élén villan a nap,
Jó Aladár fejedelem
S Csaba vezér oztokodnak.

Csattog a kard, pattan a nyil
Rontják egymást ök a hősök,
Annyi győzelmes csatában
Harcz tüzeben oly erősök.

Alkonyatra megpihenni
Táborába tér a hunnép.
Kit ma kímélt harc haragja,
Holnap annak küzdni kell még.

Ma harcoltak testvér harczt
Holnap küzdenek háláltusát,
Osztrogotok, Markomannok
Felkeitek, s a rab Gepidák.

Minden csendes, minden néma ...
Sötét mezőn sötét tábor.
Csak a Csaba honszerelme,
Erős lelke mely világol.

Nem örül a győzelemnek,
Tegeze s nyila ott mellette ...
Ez jutott az osztásból.
Komoran néz el felette

És kiindul sátorából;
Mennyi hős a véres mezőn,
Mennyi bajnok, mennyi testvér
Ki egymáson kiadalt von'?!
Szomorú volt diadalunk,
Szomorú volt győzelemnek,
Meg nem hajlott egyikök sem
Győző s győzött ott pihennek.

Hogy ha élne most e hős nép . . . . .
. . . . . Pattan a nyil, messze szálla
Hol lecsapott, egy növénynek
Átvan ütve gyenge szála.

És fehér ir csorg belőle
A sebekre hegesztő nedv . . . .
Nagy az isten akaratja
A hullákba élet ébred.

Éjjel ujra csattog a kard
Hős kezekbe reng a dárda,
Feltámadnak kik elestek
Végcsatára éjszakára.

Vérpirosan ment le a nap
Vérpirosan kelt fel ujra,
Osztrogotok, Markomannok
Kik futottak futnak ujra.

Pusztafi Arnold.

Leány helyett mama.

— Beszély —

I.

No s te láttad őt?
Igen én láttam őt!
„Oh érzéketlen hus-cömög, mi képes téged ren-
des sodorból ki hozni? mi lelkesíthet? mi hozhatja
véredet pezsgésbe? ha e szemek, ha e termet, ha
ezen angyali teremtés nem? Rontott“ reám Tihámér
barátom, egy csinos barna fiatal ember, jó módu
földbirtokos, ki más külföldben is járt.”

kifizet annyi államadosságot, a mennyinek kamatait nem bírja, s így kénytelen volt pénzümveleteibe behuzni a ariót, a sorsjátékot, s pápirjai mégis a névértéken 20-30%-al f. alább jönnek közforgalomba. Helyesen jegyzi meg, egyik tekintélyes nemzetgazdászunk, hogy az állam s a kiváltságos vagy egyéb consortiumok, engedélyezett vállalatok papírjainak tözsdéken jegyzet képzeleti értéke meghaladja huzánk földének átlagos értékét, s a többnyire szédelő vállalatokba befektetett tőkék az ipartól kereskedelem és földészettől vonatnak el.

Mindenütt új meg új vállalat, minden néven nevezhető bankok, csak pénz nincs sehol; a bécsi pénzpiac szeszélyétől függünk. A kormánynak nem lett volna szabad megengedni, be nem fizetett értékű bankok felállítását; oly üzérkedések azok mind, melyekben a pénz és hitel rovására meggazdagodik az alapító és az üzér, bukik a részvényes és a közönség. Halott-e valaha nemzetgazdász olyat, hogy a miniszterium megerősít olyan társulatot, mely mindenkinél a betét összevet kétszeresen vagy többszörösen igéri visszafizetni, s személyzetének évenként 160 ezer forintot még ezen felül kifizet. Így van ez a miskolci kiházasító egyelet megerősített alapszabályai szerint. Irtoztató rablás, melynek utóljára is több száz és ezer család lesz áldozata, és pedig megerősített alapszabályok szerint!!!

Még szomorítóbb jelenség az, hogy a szédelő vállalatok a közönség józanabb részében még a nemesebb irányu egyesülésben való bizalmat is megingatták. Alig lehetne fontosabb nemzetgazdászati egyesület mint a magyar farm társulat. Lelkünk mélyéből üdvözljük az eszmét; de ez életrevaló gondolat felett sejtelmünk szomorú fellegei boronganak, a fennebbi okon kívül a megingatott pénzhitel, s az önálló nemzeti bank hiánya miatt, s azért, mert földbirtokosaink még nem látták át, hogy birtokaik a mostani bérlet rendszerben lelketlen földszívó bérlők kezén ma holnap hasznavehetetlenek lesznek. A birtokos mentől többet akar kapni, s annak adja a bérletet ki érette legtöbbet igér. A bérlő pedig azon van, hogy a rövid tartamu bérlet idő alatt mentől jobban kizsarolja a földet, s így három négy bérlő kezén a föld hasznavehetté válna, s helyre hozatala a birtokosnak a bérletárnál 50-80%-al kerül többbe.

Hogy pedig az ur maga kezeltesse, a rendezéshez nincs pénz nincs földhitel. Átlagosan szebb jobb részekben a haszon alatt levő földre holdanként 10-16 forint a bérletár; nem volna sok, de jelenben a föld tisztességes használat mellett csak szakavatott képzett gazdák

nak adhat felesleget. No de kiszívja a földből a bérlő a mi abban csak életerő van, s a szép nyereséggel áll odább, pedig a bérleti kiadáshoz, még azt is hozzá kell számítani a mit a jószágigazgatónak, egyik vagy másik segítő kéznek juttatni kellett. S mindez kinek a rovására? A földbirtokosnak, a magyar földészettnek, a magyar földtőke-értéknek rontása ez. Mennyit értékesülne a magyar föld, ha — a kevesebbet jövedelmező — nagyobb darabok helyett, kisebb részletekben a magyar földbirtokok oly szakavatott gazdák, örökös bérlők, úgy nevezett farmerek kezeiben volnának, kik mert tudják, hogy azon földnek használata életholtiglan övék, vagy még fiaiké is lehet: mindent megtennének a birtok jó karban tartására, értekesítésére. A birtokos osztálynak be kellett látni, megérteniök, hogy első helyen az ő érdekük az, meg kell érteniök, hogy egyedül a farmrendszer az, a melyben birtokuk nemcsak megtartja értékét, sőt a kimélve eredményezett termelés nagyobbodásával a birtok becsértéke tetemesen fog emelkedni. Mig ez nem történik a dus magyar khanaán termeléstőmege a külfölddel szemben, a neveltség csekély marad, s a farmrendszer nem fog életbe lépni. Hiszem hogy erre kell idő; de nem sok! Engedjenek meg önök, ha következő levelemben ez életre kapott eszmét a farmrendszert ismertetem meg.

Szerelemvölgyi.

Levelezés.

Homonna, 1872, április 10.

Egy vidéki levelező körülbelül három ezelt tűz maga elé, első: hogy azon várost s annak viszonyait melyről egyet-mást följegyezget, jó olykor talán rossz oldaláról is a közönséggel megismertesse; a második: hogy a helyi eseményeket, jelenségeket figyelemmel kísérve, ahol véleménye szerint ferde kinövést lát, azt az illetők tudomására hozza; a harmadik: hogy ha talán olyat nélkülöz a városi közönség, a mit szívesen szeretne „nem nélkülözni”, erre az illetők figyelmét felhívja. Az első ezelt meglehet, hogy csak igen ritkán közelíti meg, annál kevésbé éri el; mert a nagy közönség — valljuk be — egyes csekélyebb jelentőségű városok iránt vajmi kevéssé szokott érdeklődni; a második ezelnál a levelező ur — mivel többnyire igaz dolgokat mond el — „érdemei elismerésül, legfeljebb szelid utlegyekre számíthat”; — a harmadik ezelt elérése szintén nagyon problematikus, — eléri azt: ha az illetők meghallgatják, miből természetesen következik, hogy nem éri el akkor: ha meg nem hallgatják. Ezekből talán az következne, hogy midőn a vidéki levelező jóakarólag egyet-mást följegyezget, épúgy tesz, mint ha a falra borsót hányna; de miután phisikai igazság, hogy a faira hányt borsó visz-

zaestében nem szokta az ember koponyáját bezuzni, néha néha ezéle mulatságra is lehet fanyarodni.

De f. junk hozzá!

Minthogy Homonna társadalmi jelentőségének a leghatalmasabb lökést kétségtelenül a vasut adta meg: szükségesnek látom megemlíteni, hogy a vonal kisebb-nagyobb mérvben már csaknem a határig ki van építve, s a kavicsvonatok városunkon keresztül állandóan közlekednek. Az esti vonat megérkezte után tömegesen befele vezető utasokat láthatni nap nap mellett; bár erre valami nagy kilátás egyelőre épen nem lehetett. Mindenesetre kényelmes a vasuton való utazás; de ha aztán az utazó elérte a homonnai indó-házat, ne kívánozzék onnan valami omnibus-félén a városba jutni, hanem vágjon neki more patrio az irgalmatlan sárnak — mely a városhoz vezető utat valóságos sároceannak tünteti fel; — mert itt csak valamivel volna merészebb gondolat szekerét huzni, mint arra felülni. Hogy azonban ember és állat egyiránt holmi sárba fullási catastrophiális véget ne érjen: eziránt rövid időn biztosítva leszünk, a mennyiben Ujfalussy Mihály közig. szolgabíró ur — kinek az utak javításában a város eddig is igen sokat köszönhet — ezen említett égető szükségén a lehető gyorsasággal segíteni kíván. A városba tulajdonképen két uton lehet jutni; de ezek közül mondhatni csak az egyik építhető ki, miután a másik, mely közvetlen a vaspálya mellett halad, a vasuti töltéshez megkívánható talaj e helyről felvétele által csaknem alkalmatlanná tétetett.

A szóban lévő ut építésénél igen dhajlandó volna, hogy a szűkkeblőség teljesen háttérbe szoruljon; az t. i. egy félreeső utcán, hol balról csak kertek vannak — fog végig haladni, s e miatt az utcát szükségképen ki kell szélesíteni. Hogy pedig ez létesülhessen: az érdeklött tulajdonosoknak kell területről áldozni. Azonban, ez áldozatnak sem nevezhető, mivel tagadhatatlan, hogy ezen utca kiépítése által az illető tulajdonosok fognak legtöbbet nyerni.

A vasut hiteles-társa a telegraf már nemcsak a vonal mentén van felállítva, a sodronyok a városba is be vannak vezetve, s ha az ember sürgönyözni akar, nem kénytelen e végett az állomáshoz kimenni; megteheti azt a városban felállított távirtdai hivatalnál is, hol a táviratozás szép mesterségének megtekintése mellett még azon megbecsülhetlen tapasztalást is szeresheti, hogy a távirtdánál alkalmazott egyénekben — legalább helyenkint — okvetlenül meg kívánatik azon kellők, hogy hivatalos teendőiket fővegfeltéve végezzék s a táviratozás végett jelentkezővel ugyancsak így beszélgessenek. Legalább nálunk ez ugylátszik divatba jöhetett volna, ha egy bizonyos nem figyelmezteti az illetőt: hogy Amerika helyett „most az egyszer” Magyarországra talált kerülni, hol a civilizációnak e nemét csak az „Ur” szokta kocsisával szemben gyakorolni; magától értetődvén kogy a kocsis kalapja van levéve s nem az uré.

Egyébiránt találkoznak itt mások is, kik ezt a szegény Homonnát semmiképen sem akarják magyar városnak tekinteni (pedig hát a mappán Magyarországra van pingálva) mert, míg egyrészt annak fejlődését elősegítik, másrészt haladásában akadályozzák. Ez ugyan különösnek látszik — és mégis így van. Nem régen főutczánkon választékos kelme kereskedés nyitott, s az illető — a berendezésből ítélve — ugylátszik, igyekszik az e részben

birt a szép nem iránt, ki tudtommal legkevesebb 25 angyalba volt halálig szerelmes, 25-ör függött élete az illetők igen szavától és a 25-ik nem után most a 26-iktól függ élete.

Tagadhatatlanul szép leány — felelék barátom lelkesült szavaira, de talán kissé kaczer, kérlek légy óvatos, te hiuságod miatt szerelmeddel hanyat homlok rohansz, s ha homlokod oda ütőd, mi rajtad már gyakran megesezt, magad lész oka, tekints csak kérlek vissza, hogy jártál Ilkával? Kornállal? Marival? és az ördög tudja kivel.

Ha ha ha!! nevetett barátom — tőled e tanácsok valóban nevelésesek, nem uszol-e magad is ezen lében? De hagyjuk ezt, mondj csak mit tapasztaltál Emma viseletében, irányomban? ugye rokonszenvez velem? ugye bár nem lész nehéz a diadal? Ez magától értetődik, felelék, hogy barátom hiuságának hzelegjek, ki is állhatna ellent neked a nők közül. Ne gonyolj kérlek, leg szentebb érzelmeimből ne üz gnyit mert ez nekem nagyon fáj, nem ismered e kebet melyben a szerelmi láng majd fel emészti szívemet, s képes e gondolat is, hogy viszont nem szerettedem, örültté tenni.

E hajlamot tapasztaltam. Oh mond csak benne a viszont szerelemre tapasztaltál-e hajlamot?

Nem, hanem nálad a meg örülésre.

Beszélj már egyszer komolyan és nyujts segédkezet jobban megismerhetni őt, méltó e ő szerelmemre?

No, arra méltó.

Méltó? s mégis előbb mondád, hogy kissé kaczer. Ha kaczer nem lenne nem is rokonszenveznél, sőt nem is beszéltél volna vele, mert neked egy szerény nővel, nincs bátorságod társalgást kezdeni, különben szolgálatodra állok.

Adj hát tanácsot, mi tevő legyek meglátogasm-e? írjak-e neki?

Semmi esetre ne írj, mert orthographiád olyan, hogyha azt olvassa, ha szerelmes lenne is beléd, kiszeretne újra, ha nem látogasd meg, ha akarod én is elkisérlek, Egész örömmel tettem ezen ajánlatot, mert előtte ugyan eltagadtam, de olvasóm előtt nem tagadhatom el; hogy a kis Emmácska valóban engem is érdekelt, de szeretném is látni, azon ép szívvel és lélekkel megáldott fiatal embert, kinek vért ne hozná pezsgésbe csak egy tekintetével is — barátom veszélyes vetélytársam lévén, azért igyekeztem őt kaczerőségéről meg győzni, holott ez egyáltalában nem tartozott tulajdonai közzé — mondom egész örömmel tettem tehát ezen ajánlatot hogy „én is elkisérlek”. És barátom is egész örömmel fogadta ajánlatomat, vivén magával elefántnak, lévén ő társaságokban oly anyira járatlan, és így általában nem udvarló, hogy csudálkoznom kell rajta, mint lehetett anyi viszonya, de ezt egyedül nő neveléinknek köszönhetjük, hol oly nagyszerűen képezik ki a tanítványokat, hogy külön rendszerök van, a szellemus vagy bárgyu, a világfi, vagy szoba tudós meg hoditására, hol a férfii nem udvarol, udvarolnak ők. Tehát csupa öröm voltunk miud ketten, barátom nyakamba borult egyetlen barátjának nevezett, én pedig adtam a nagylelkű barátot, kit bár mily áldozatok sem rettentenek vissza, ha barátjának van reá szüksége. Tudta volna csak mily nagy áldozatomba kerül, tudom hogy nem hívott volna magával, de viszont lett volna csak nekem fogatom, mint neki volt, tudom hogy nem hittam volna magammal,

Oh fogat, fogat! de nagy befolyással vagy te a női szivekre!

Oh női szív de sokat adsz te a külsőségekre!

Oh külsőségek de kevesbe vettetek eddig titeket, de ezen változtatni kell, rokkom kikefélem, czipóm megfoglatom, szóval gavallér leszek (ha csak ebből állana a galleria.)

Emma egy felvidéki községet alakított menyországga, még pedig csupán az által, hogy ott lakott, de nem menyország-e az a hol angyalok laknak?

A látogatásra kitézött napon illő ornatusba foglaltunk helyet a szekerekbe, mely minket a menyországba volt szállítandó (mindazáltal nem a bibliai tüzes szeker volt, ámbár ugy ültünk rajta mint a tüzőn). Oly forma érzelmeket mint most keblemben voltak, nem emlékszem hogy éreztem volna egyébkor mint tanuló koromban vizgák előtt, barátom oly komolysággal ült mellettem, mintha ő lett volna a vaskalapos ezentor.

Egy szívessegre akarlak kérni, szólita meg barátom,

Parancsolj velem, felelék,

Meg akarok győződni felőle, folytatá barátom viszont szerettedem-e Emma által, és mily mértékben, kérlek tehát légy szíves neki udvarolni, s ha ő hű marad hozzám, akkor boldog vagyok.

Hát proba udvarló legyek?

Igen!

Hát ha próbából belé szeretek?

Az a te bajod.

Hát ha próbából belém szeret?

Az az én bajom,

Jó.

A két igaslóbol rögtönzött disz fogat a libériába bujtatott kocsis ereyes közreműködésével röpitett (inkább tolonczolt) beannüket H. felé.

(Folyt. köv.)

kifizet annyi államadosságot, a mennyinek kamatait nem bírja, s így kénytelen volt pénzmeveleteibe behuzni az a agiot, a sorsjátékot, s papirjai mégis a névértéken 20-30%-al f. alább jönnek közforgalomba. Helyesen jegyzi meg, egyik tekintélyes nemzetgazdászunk, hogy az állam s a kiváltságos vagy egyéb consortiumok, engedélyezett vállalatok papirjainak tözsdéken jegyzet képzeleti értéke meghaladja hazánk földének átlagos értékét, s a többnyire szédelgős vállalatokba befektetett tőkék az ipartól kereskedelem és földészettől vonatnak el.

Mindenütt új meg új vállalat, minden néven nevezhető bankok, csak pénz nincs sehol; a bécsi pénzpiac szeszélyétől függünk. A kormánynak nem lett volna szabad megengedni, be nem fizetett értékű bankok felállítását; oly üzérkedések azok mind, melyekben a pénz és hitel rovására meggazdagodik az alapító és az üzér, bukik a részvényes és a közönség. Halálott-e valaha nemzetgazdász olyat, hogy a miniszternek megerősít olyan társulatot, mely mindenkinél a betét összevet kétszeresen vagy többszörösen igéri visszafizetni, s személyzetének évenként 160 ezer forintot még ezen felül kifizet. Így van ez a miskolci kiházasító egyelet megerősített alapszabályai szerint. Irtóztató rablás, melynek utoljára is több száz és ezer család lesz áldozata, és pedig megerősített alapszabályok szerint!!!

Még szomorítóbb jelenség az, hogy a szédelgős vállalatok a közönség józanabb részében még a nemesebb irányu egyesülésben való bizalmat is megingatták. Alig lehetne fontosabb nemzetgazdászati egyesület mint a magyar farm társulat. Lelkünk mélyéből üdvözljük az eszmét; de ez életrevaló gondolat felett sejtelmünk szomoru fellegei boronganak, a fennebbi okon kívül a megingatott pénzhitel, s az önálló nemzeti bank hiánya miatt, s azért, mert földbirtokosaink még nem látták át, hogy birtokaik a mostani bérlet rendszerben lelketlen földszívó bérlők kezén ma holnap hasznavehetetlenek lesznek. A birtokos mentől többet akar kapni, s annak ad a bérletet ki érte leg többet ígér. A bérlő pedig azon van, hogy a rövid tartamu bérlet idő alatt mentől jobban kizsarloja a földet, s így három négy bérlő kezén a föld hasznavehetlenné soványul, s helyre hozatala a birtokosnak a bérletárnál 50—80%-al kerül többbe.

Hogy pedig az ur maga kezeltesse, a berendezéshez nincs pénz nincs földhitel. Átlagosan szebb jobb részeken a haszon alatt levő földre holdanként 10—16 forint a bérletár; nem volna sok, de jelenben a föld tisztességes használata mellett csak szakavatott képzett gazdá-

nak adhat felesleget. No de kiszívja a földből a bérlő a mi abban csak életerő van, s a szép nyereséggel áll odább, pedig a bérleti kiadáshoz, még azt is hozzá kell számítani a mit a jószágigazgatónak, egyik vagy másik segítő kéznek juttatni kellett. S mindez kinek a rovására? A földbirtokosnak, a magyar földészetnek, a magyar földtőke-értéknek rontása ez. Mennyit értékesülne a magyar föld, ha — a kevesebbet jövedelmező — nagyobb darabok helyett, kisebb részletekben a magyar földbirtokok oly szakavatott gazdák, örökös bérlők, úgy nevezett farmerek kezeiben volnának, kik mert tudják, hogy azon földnek használata életholtiglan övék, vagy még fiaiké is lehet: mindent megtennének a birtok jó karban tartására, értekesítésére. A birtokos osztálynak be kell ezt látni, megérteniök, hogy első helyen az ő érdekük az, meg kell érteniök, hogy egyedül a farmrendszer az, a melyben birtokuk nemcsak megtartja értékét, sőt a kimélve eredményezett termelés nagyobbodásával a birtok becsértéke tetemesen fog emelkedni. Míg ez nem történik a dus magyar khanaán termeléstömege a külföldivel szemben, a nevetségig csekély marad, s a farmrendszer nem fog életbe lépni. Hiszem hogy erre kell idő; de nem sok! Engedjenek meg önök, ha következő levelemben ez életre kapott eszmét a farmrendszert ismertetem meg.

Szerelmevölgyi.

Levelezés.

Homonna, 1872, április 10.

Egy vidéki levelező körülbelül három ezélt tűz maga elé, első: hogy azon várost s annak viszonyait melyről egyet-mást följegyezget, jó olykor talán rosz oldaláról is a közönséggel megismertesse; a második: hogy a helyi eseményeket, jelenségeket figyelemmel kísérve, ahol véleménye szerint ferde kiövést lát, azt az illetők tudomására hozza; a harmadik: hogy ha talán olyat nélkülöz a városi közönség, a mit szivesen szeretne „nem nélkülözni”, erre az illetők figyelmét felhívja. Az első ezélt meglehet, hogy csak igen ritkán közelíti meg, annál kevésbé éri el; mert a nagy közönség — valljuk be — egyes csekélyebb jelentőségű városok iránt vajmi kevésbé szokott érdeklődni; a második ezélnél a levelező ur — mivel többnyire igaz dolgokat mond el: — „érdemei elismerésül, legföljebb szelid ütlegetekre számíthat”; — a harmadik ezélt elérése szintén nagyon problematikus, — eléri azt: ha az illetők meghallgatják, miből természetesen következik, hogy nem éri el akkor: ha meg nem hallgatják.

Ezekből talán az következnék, hogy midőn a vidéki levelező jóakarólag egyet-mást följegyezget, épúgy tesz, mint ha a falra borsót hányta; de midőn phisikai igazság, hogy a falra hányt borsó visz-

szastében nem szokta az ember koponyáját bezuoni, néha néha eféle mulatságra is lehet fanyarodni.

De fogjunk hozzá!

Mint hogy Homonna társadalmi jelentőségének a leghatalmasabb lökést kétségtelenül a vasutalattal meg: szükségesnek látom megemlíteni, hogy a városban kisebb-nagyobb mérvben már csaknem a határig ki van építve, s a kavicsvonatok városunkon keresztül állandóan közlekednek. Az esti vonat megérkezte után tömegesen befele siető utasokat láthatunk nap nap mellett; bár erre valami nagy kilátás egyelőre épen nem lehetett. Mindenesetre kényelmes a vasuton való utazás; de ha aztán az utazó elérte a homonnai indóházat, ne kívánozzék onnan valami omnibus-félen a városba jutni, hanem járjon neki more patrio az irgalmatlan sárnak — mely a városhoz vezető utat valóságos sároceánnak tünteti fel; — mert itt csak valamivel volna merészebb gondolat szekeret húzni, mint arra felülni. Hogy azonban ember és állat egyiránt holmi sárba fullási catastrophis véget ne érjen: eziránt rövid időn biztosítva leszünk, a mennyiben Ujfalussy Mihály közgazdabíró ur — kinek az utak javításában a város eddig is igen sokat köszönhet — ezen említett égető szakszéken a lehető gyorsasággal segíteni kíván. A városba tulajdonképen két uton lehet jutni; de ezek közül mondhatni csak az egyik építhető ki, miután a másik, mely közvetlen a vaspálya mellett halad, a vasuti töltéshez megkivántató talaj e helyről felásása által csaknem alkalmatlanná tétetett.

A szóban lévő ut építésénél igen óhajtható volna, hogy a szűkkeblűség teljesen háttérbe szorúljon; az t. i. egy félreeső utcán, hol balról csak kertek vannak — fog végig haladni, s e miatt az utcát szükségképen ki kell szélesíteni. Hogy pedig ez lehetővé legyen: az érdeklött tulajdosoknak kell területekből áldozni. Azonban, ez áldozatnak sem nevezhető, mivel tagadhatatlan, hogy ezen utca kiépítése által az illető tulajdosok fognak leg többet nyerni.

A vasut hiteles-társa a telegraf már nemcsak a vonal mentén van felállítva, a sodronyok a városba is be vannak vezetve, s ha az ember sürgönyözni akar, nem kénytelen e végett az állomáshoz kimenni; megteheti azt a városban felállított távirtdai hivatalnál is, hol a táviratozás szép mesterségének megtekintése mellett még azon megbecsülhetlen tapasztalást is szerezheti, hogy a távirtdánál alkalmazott egyénekben — legalább helyenkint — okvetlenül meg kívántatik azon kellek, hogy hivatalos teendőiket fővegfeltéve végezzék s a táviratozás végett jelentkezővel ugyancsak így beszélgessenek. Legalább nálunk ez ugylátszik divatba jöhetett volna, ha egy bizonyos nem figyelmezteti az illetőt: hogy Amerika helyett „most az egyszer” Magyarországra talált kerülni, hol a civilizációnak e nemét csak az „Ur” szokta kocsisával szemben gyakorolni; magától értetődővén hogy a kocsis kalapja van levéve s nem az uré.

Egyébiránt találkozunk itt mások is, kik ezt a szegény Homonnát semmiképen sem akarják magyar városnak tekinteni (pedig hát a mappán Magyarországba van pingálva) mert, míg egyrészt annak fejlődését elősegítik, másrészt haladásában akadályozzák. Ez ugyan különösnek látszik — és mégis így van. Nem régen főutczánkön választékos kelme kereskedés nyitattott, s az illető — a berendezésből ítélve — ugylátszik, igyekszik az e részben

birt a szép nem iránt, ki tudtommal legkevesebb 25 angyalba volt halálíg szerelmes, 25-ör függött élete az illetők igen szavától és a 25-ik nem után most a 26-iktól függ élete.

Tagadhatatlanul szép leány — felelék barátom lelkesült szavaira, de talán kissé kaczer, kérlek légy óvatos, te hiuságod miatt szerelmeddel hausat homlok rohansz, s ha homlokod oda ütőd, mi rajtad gyakran megessett, magad léssz oka, tekintis csak kérlek vissza, hogy jártál Ilkával? Kornállal? Marival? és az ördög tudja kivel.

Ha ha ha!! nevetett barátom — tőled e tanácsok valóban neveltségek, nem uszol-e magad is ezen lében? De hagyjuk ezt, mondd csak mit tapasztaltál Emma viseletében, irányomban? ugye rokonszenvez velem? ugye bár nem lesz nehéz a diadal? Ez magától értetődik, felelék, hogy barátom hiuságának hzelegjek, ki is állhatna ellent neked a nők között. Ne gunyolj kérlek, leg szentebb érzelmeimből ne ügnyit mert ez nekem nagyon fáj, nem ismered e keblét melyben a szerelmi láng majd fel emészti szívemet, s képes-e gondolat is, hogy viszont nem szerettetem, örültté tenni.

E hajlamot tapasztaltam. Oh mond csak benne a viszont szerelemre tapasztaltál-e hajlamot?

Nem, hanem nálád a meg örülésre.

Beszélgj már egyszer komolyan és nyujts segédkezet jobban megismerhetni őt, méltó-e ő szerelmemre?

No, arra méltó.

Méltó? s mégis előbb mondd, hogy kissé kaczer.

Ha kaczer nem lenne nem is rokonszenveznél, sőt nem is beszéltél volna vele, mert neked egy szerény nővel, nincs bátorságod társalgást kezdeni, különben szolgálódnád állók.

Adj hát tanácsot, mi tevő legyek meglátogatásam-e? irjak-e neki?

Semmi esetre ne írj, mert ortographiád olyan, hogyha azt olvassa, ha szerelmes lenne is beléd, kizseretne újra, ha nem látogasd meg, ha akarod én is elkísérlek. Egész örömmel tettem ezen ajánlatot, mert előtte ugyan eltagadtam, de olvasóim előtt nem tagadhatom el; hogy a kis Emmaeska valóban engem is érdekelt, de szerencém is látni, azon ép szível és lélekkel megáldott fiatal embert, kinek véret ne hozná pezsgésbe csak egy tekintetével is — barátom veszélyes vetélytársam lévén, azért igyekeztem őt kaczerőségéről meg győzni, holott ez egyáltalában nem tartozott tulajdonai közzé — mondom egész örömmel tettem tehát ezen ajánlatot hogy „én is elkísérlek”. És barátom is egész örömmel fogadta ajánlatomat, vivén magával elefántnak, lévén ő társaságokban oly anyira járatlan, és így általában nem udvarló, hogy csudálkoznom kell rajta, mint lehetett anyi viszonya, de ezt egyedül nő neveldeinknek köszönhetjük, hol oly nagyszerűen képezik ki a tanítványokat, hogy külön rendszerök van, a szellemus vagy bárgyu, a világi, vagy szoba tudós meg hódítására, hol a férfii nem udvarol, udvarolnak ok. Tehát csupa öröm voltunk mind ketten, barátom nyakamba borult egyetlen barátjának nevezett, én pedig adtam a nagylelkű barátot, kit bár mily áldozatok sem rettentenek vissza, ha barátjának van reá szüksége. Tudta volna csak mily nagy áldozatomba kerül, tudom hogy nem hivott volna magával, de viszont lett volna csak nekem fogatom, mint neki volt, tudom hogy nem hittam volna magammal.

Oh fogat, fogat! de nagy befolyással vagy te a női szívekre!

Oh női szív de sokat adsz te a külsőségekre! Oh külsőségek de kevesbe vettek eddig titeket, de ezen változtatni kell, rokkom kikefélem, czipóm megfoldatom, szóval gavallér leszek (ha csak ebből állana a galleria.)

Emma egy felvidéki községet alakított menyországá, még pedig csupán az által, hogy ott lakott, de nem menyország-e az a hol angyalok laknak?

A látogatásra kitűzött napon illő ornatusba foglaltunk helyet a szekerköbe, mely minket a menyországba volt szállítandó (mindazáltal nem a bibliai tízes szeker volt, ámbár ugy ültünk rajta mint a tűzőn). Oly forma érzelmeket mint most keblembe voltak, nem emlékszem hogy éreztem volna egyébkor mint tanuló koromban vizsgák előtt, barátom oly komolysággal ült mellettem, mintha ő lett volna a vaskalapos ezenter.

Egy szivessegre akariak kérni, szólita meg barátom,

Parancsolj velem, felelék,

Meg akarok győződni felőle, folytatá barátom viszont szerettetem-e Emma által, és mily mértékben, kérlek tehát légy szives neki udvarolni, s ha ő hü marad hozzám, akkor boldog vagyok.

Hát proba udvarló legyek?

Igen!

Hát ha próbából belé szeretek?

Az a te bajod.

Hát ha próbából beieim szeret?

Az az én bajom,

Jó.

A két igáslóbol rögtönzött disz fogat a libériába bujtattott kocsis erélyes közreműködésével röpitett (iakább tolonczolt) beaünkét H. felé.

(Folyt. köv.)

érezhető lézapot betölteni; — de ott, ott az ajtó felett... horrendum... nemet feírás! — Ősmérünk itt olyan kereskedőt, ki midőn boltot nyitott — szintén így cselekedett; de mikor megsugták neki, hogy hát a bizon nem igen szép: már egy hét múlva magyarul volt a neve kúrva. Ez a jelen esetben is megtörténhetnék. Mert hát hiába, az eféle dolog szemet szur... s ha régebben nem költötte is fel a figyelmet: annál inkább felkölti azt „ma”!

Még egy dolgot kívánok megemlíteni. Homonától alig egy félórnyira van egy igen szép fekvésű fürdőhely, ugyszólván egészen elhanyagolt állapotban. Igen kívánatos volna, hogy ez rendbeszedessék. Kívánatos volna a városi közönség érdekében, mely tele nyáron egyiránt kénytelen egy tűrhető fürdőt nélkülözni. Sőt az említett helyiség csinosan átalakítva, nem csak mint fürdő, hanem mint kirándulásokra is alkalmas és kellemes hely igen nagy lézapot pótolna, s remélhető, hogy kifizetné magát.

Farkas B.

Nevelésügy.

Folyó hó 17 én tartá meg Fekete Emilnő helybeli nőnevelőkének legfelső osztályával a félévi vizsgálatot, melyről e lap hasábjain megemlékezni nem csak azért ismerjük kötelességünknek, mert a sajtó a nevelésügyet, társadalmi jólétünk e főtényezőjét első helyen van hivatva figyelemmel kíséreni; de mert a tapintatos intézet-tulajdonosnő számos vendég meghívása által maga hívta föl a nyilvánosság ítéletét. — S ez ítélet mindenestül csak kedvező lehet, mert a fölmutatott eredmény tökéletesen megfelelt egy jó tanrendszerrel bíró nevelőkéhez kötött kívánalmaknak.

Egyesítve láttuk ott a sokoldalúságot az alapossággal...

A megvizsgált növendékek, — kiknek előttünk fölirt ismeretkörre magába ölelte mindazt, mit művelt leánykáknak tudni szükséges hasznos és szép, — a komolyabb tudományágakban: a hazai s világtörténelem, földleírás, természettan, alkotmányisme, mitológiában sat., ép oly otthonos tájékozottságot tanúsítottak, mint az idegen grammairek s könnyed társalgási nyelvben; — sőt mi nagyon kellemesen érintett, még a széptanból is hallottunk feleleteket, e vonzó tárgyból, mely nélkül a szépnem műveltsége mindig kiegészítetlen marad, kifejtett aesthetikai érzék adja meg egyszersmind a női kellem teljes összhangját is...

Hogy a siker teljes legyen mindazt, mit megoldaniok kelle, oly szépen oly elfogulatlanul s bizossággal adták elő hogy szintén gondolkodóba estünk, hány üres fejt dandyt fognak ezen értelmes leánykák megzavarhatni!...

Habár mindnyájan szép készültséget mutatnak be, de különösen b. Barkóczy Margit, Zubriczy Mariska és Veinberger Zsuzsi kisasszonyokat kell kiemelnünk, mind kik méltán kiérdemelték a közönség elismerést sokoldalú képességek s szabatos előadásuk által, szép ügyességnek tanujeleit adva a rajzban és zenében is.

A több óráig tartó vizsgálatot nagy érdeklődéssel s feszült figyelemmel halgatták végig a jelen voltak s teljes meglepődés s egy kellemesen töltött délután emlékével oszlottak el.

Általában e nevelő intézet annyira jól választott irányban működik s oly szépen el van látva tanárokkal az elméleti s gyakorlati tanulmányok minden szakában hogy kívánni valót alig hagy hátra s így mindazon kellekkel rendelkezik melyek szükségesek, hogy a gondjaira bízott növendékekből a hazának derek honleányokat, a társasköröknek művelt hölgyeket s a családi életnek boldogító védnőket neveljen...

Végül magának az intézet tulajdonosnőnek tartoznánk a közművelődés nevében elismerést és köszönetet szavazni, azonban ugy hisszük, hogy a jelenvolt szülek szemében visszatükröződő öröm s meglepődés ékesszóllóbb jutalom lesz neki legkeresettebb kifejezésünknel, így tehát legföllebb tisztalélekkel ajánlhatjuk nevelőjét minden leányaik jövőjét szívökön hordozó szülickeknek.

-n.

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki ujdonságok.)

(1) Országgyűlési képviselőnk Matolay Etele f. h. 19-én a déli vonattal érkezett körünkbe vissza. A pályafőnél zene s zászlókkal fogadá a választó polgárok tekintélyes száma, melynek nevében Bajusz József üdvözlé a megérkezett képviselőt.

Innen az egész polgársereg képviselőnkkel együtt a városházára vonult, hol id. Farkas Lajos tartott határozó beszédet. Erre a képviselő ur válaszolt, előadván röviden az országgyűlés közelebbi működésének történetét, melynek hangsulya kiválólag az ellenzék magatartására esett szemben a választási törvényjavaslatral; kellőleg indokolván egyszersmind e magatartás jogosultságát. Képviselőnk beszéde többször megéjjeztetett, s a bizalomnak újabb alapját raká le irányába a jövő választásnál. Az ünnepély a „Diana“ fürdőben tartott közbe zárta be, melyen ha sokan hiányoztak, az volt oka: hogy annocizása az utolsó pillanatokban történt. Ez ünnepély alkalmából Ghiczay Kálmánhoz következő távsürgöny küldetett:

„Matolay képviselőnk fogadtatása ünnepélyen a s.-a.-ujhelyi választó-kerület választói üdv. köszönté-

süket küldik, s hálás elismerést szavaznak önnek a haza oltalmára nyilvánított újabb feláldozásáért, — s kéri a haza nevében további közreműködését.

(2) F. hó 14-én tartatott meg Paulovits Gyula próba-bálja a „Diana“ fürdő nagy termében. Valóban régen láttunk ennél ügyesebben rendezett gyermek-bált, mely még a tánczoló ifjuság elveinek is tág mezőt nyitott. Városunknak sok szép bimbója volt e bálban képviselve, kiknek ha nevéket nem említtük meg, csak azért tesszük, nehogy hiúságot ébreszszünk föl azokban, akiknek még most csakis a szerénység s ártatlan örömeke élvezetében kell a hatást keresniök. A mi a tánczokat illeti, azok eléggé jól sikerültek, s ha itt ott bizonyos modorosság volt észlelhető, az nem a tánczmeister hibája. Az eféle apró szögletkéket a gyakorlat közszerűli le, mely egyedül teremti a jó tánczost és tánczosnőket.

(3) Szabó Endre „Három szatyrája“ melyből szerző, a közelebb Ujhelyben tartott hangverseny alkalmával egyet köztetszés között elszavalt, Lővy A. könyvkereskedésében kapható. Ajánljuk t. olvasóinknak.

(4) Zsembery Ede környékünkön már több év óta jelesnek ismert tánczmeister városunkba érkezett, s táncztanításait közelebb megkezdendi.

(5) A „Zemplén könyvnyomdájának“ más helyiségbe leendő felállítása folytán lapunk jövő száma rendes időre nem jelenhetvén meg, a t. közönség elnézését előre is bátrak vagyunk kikérni.

Helyreigazítás. A „Zemplén“ 14-ik számában Gerstner és Klein vezérfőügynökei a borsod-miskolczi kölcsönös kiházasító intézetnek, e lap 13-ik számában megjelent több pesti lap közleményével egybehangzó azon közleményét, mintha a m. kormány e társulatnak új tagok felvételét megtiltotta volna, tévesnek állítják. Nem akarjuk bolygatni, mi okból vonta ki magát a belügyminiszter ő exc-iája azon kényes helyzetből, melybe őt Hoffman és Degré ez ügybeni nyomozást sürgető interpellációi sodorták, azzal hogy ez interpellációkat, melyek megfélemlésére sok ezer, többnyire szegényebb sorsu oly annyira áhított, egyszerűen agyonhallgatta. De azt mégis constatáljuk, hogy nevezett vezérfőügynökök nemcsak szellemileg rövidlátók, hogy intézetük biztos bukkását, melyet az e lapokban megjelent „Holdvilág és lámpafény“ című jeles humoreszk írója is oly elnösen hasonlít fényesre kitisztított csizmájához, be nem látják, hanem physikailag is azok, a mennyiben az érintett közleményt (Fd.) jegyünek tulajdonítják, holott ezen jegy az azt megelőzőt hosszú közlemény elé volt tűzve. Ezen helyreigazítást azért tartjuk szükségesnek, hogy (Fd.) uram ne a maga érdemeit tudja be, ha ama névtelen cikkező jóslata beteljesedik, és ne találjon valahogy dicsekedni a más tollaival.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
BORÚTH ELEMÉR.

Haszonbérlet.

Kis és Nagy Czigánd község határában gr. Bethlen Sándorné maga tulajdonát képező 407 holdnyi tagbirtok 1872. évi april. végétől hat évre haszonbérbe adandó, értekezhetni és ajánlat tehető Komáromy Ferencz ügyvédnél Tokajban.

1-1

Hirdetmény.

Vladár Kristóf ur klazányi juhászatában bármikor megszemlélhető s nyírás után átadandó 150 darab tenyészképes anyabirka szabad alku utján, és 50 darab hágó kos 15 forinttól 50 forintig megszabott áron bármikor átvehetőleg van eladó.

Nyomárkay Bertalan.

1-3

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, miszerint

A „HEGYALJA-MÁDI TAKARÉKPÉNZTÁR“

1872. májushó 1-én megkezdí működését.

A betétekre nézve 7%-ot; az előlegezés és kölcsönadásnál pedig 11%-t állapított meg.

Mád aprilhóban 1872.

AZ IGAZGATÓSÁG.

1-3

Hirdetmény.

Alulírott tisztelettel jelentem, miszerint az 500,000 frtnyi alaptőkével rendelkező, szilárd alapra fektetett

„Első magyar kiházasítási részvénytársulat“

főügynökségét átvettem. Minő előnyöket nyujt ezen alaptőkéjével kezesskedő intézet a pusztán kölcsönös, semminemű biztosítékkal nem bíró intézetek felett, melyek csak csalfa ígérekkel ámtíják a közönséget, melyeknek azonban előbb utóbb meg kell bukniok, csak a hirdlapokra kell utalnunk, melyek a kölcsönös intézetek tarthatlanságát eléggé bizonyították. — E társulat nem ígér ugyan aranybányákat, de annál pontosabban fogja teljesíteni elvállalt fizetési kötelezettségeit.

Egyszersmind kinyilatkoztatom, miszerint már május 15-én több csoport megalakultnak fog nyilváníttatni, fölkérem tehát azon t. cz. egyéneket, kik magukat biztosíttatni óhajtják, mielőbb siessenek a beiratással, hogy még ezen csoportokba felvétethessenek.

S. a. Ujhely, apr. 21-én 1872.

Friedlieber Ignác,

az „első magyar kiházasítási részvénytársulat“ főügynöksége a megházasítással szemben, az emeleten.

Foster W. és Társa

LINCOLNBÓL ANGLIÁBAN,

gazdasági gépgyárosok ajánlják.

Különösen ismert stabil **gőzgepeiket** széntakarító **mozdonyaikat**, egyszerű és kettős **gőzcséplő-gepeiket**, **gabnamalmaikat**, **szóró avagy vetőgepeiket**, **kukorica-morzsoló**, **szecskavágó** és **aratógepeiket**; továbbá az újabb időben annyira közkedvességet nyert s **I. rendű éremmel** kitüntetett amerikai szervezetű **varró** és **arató-gepeiket**; s általában mindenrendű **gazdasági gépek** és **szerszámjait**.

Raktár: Kassán, Erzsébet tér 4-ik sz.

Képvisező: BERGER ARMIN.

Kívánatra árjegyzék valamint katalogus díjmentesen küldetik.

Ugyanottan a közelgő aratási időnyre **cséplőgépek** részfizetés vagy biztosíték mellett kikölcsönözhetnek, s mellé **gépészek** is alkalmazhatók. E tekintetben a megkeresések idején kéretnek megtétni: hogy az igények pontosan kielégítve lehessenek.

2-6

Hirdetmény.

Jelen sorainkkal van szerencsénk tudatni, miszerint S. a. Ujhely és környékére

Burger Bermann és társa uraknál

S. A. UJHELYT

egy bizományi raktárt nyitottunk a tisztelt közönség kényelmére, a hol is örleményeink gyári ár szabályszerűen minden költségek hozzá számítása nélkül lesznek számítva.

Ennélfogva kérjük becses bizalmunkkal bizományi főraktárunkat szerencséseltetni, a mely szilárd elvünkhöz képest igyekezzük annak minden tekintetben megfelelni.

tiszteletteljesen
Borsod-miskolczi gőzmalom és malomkögyár
társaság.

Radvány István,
igazgató.

A borsod-miskolczi gőzmalom

ÖRLEMÉNYEINEK

BURGER BERMANN és TÁRSA czégnél

helyben lévő bizományi főraktár **ÁRJEGYZÉKE.**

	Árak osztrák értékben S. a. Ujhelyben készpénz fizetés mellett lekötélés nélkül.	100 font bécsi súly	
		frt.	kr.
A	Asztali dara öreg szemű	16	10
B	„ „ finom	16	10
C	„ „ közönséges	15	—
Sz. 0	Királyliszt	15	70
„ 1	Lángliszt különös	15	30
„ 1	Lángliszt vagy sütő kivonat	15	05
„ 3	Zsemlyeliszt különös	14	05
„ 4	szinte	14	30
„ 5	Kenyérliszt első rendű	13	60
„ 6	„ második rendű	11	85
„ 7	„ harmad rendű	10	80
„ 8	„ negyed rendű	8	90
„ 9	Lábliszt finom)	6	25
„ 10	Lábliszt közönséges)	3	—
„ 11	Korpa finom) zsák ingyen	2	75
„ 12	„ goromba)	2	25
I	Gabonaliszt	9	70
II	„ „	9	20
III	„ „	8	10
V	„ Korpa . . . . . zsák nélkül	2	75

S. a. Ujhely, január 26-án 1872.

Pályázat ügyvezetői állomásra.

A sárospataki malomkőbánya társaság bányájában az ügyvezetői állomásra pályázat nyitattik, 1000 az ezer o. é. forint évi fizetéssel. Oly szakértőnek elsőbbség adatik, aki bányász-segédével jelentkezik, és magát folyó év július első napjától kezdve, évenként bizonyos számú malomkő előállítására, árszámbély szerint kötelezni. A pályázók folyamodásait sziveskedjenek Sárospatakra Galgóczy Károly igazgató urhoz folyó év május 15. napjáig elküldeni.

Sárospatak, április 9. 1872.

Antalfi János s. k.
társulati jegyző.

2-2

Hirdetmény.

A bodrogközi tiszaszabályozó társulat f. évi január hó 16-án hozott határozata folytán saját tartaléktári tőkeiből, a s. a. ujhelyi takarékpénztárnál 25 ezer, és a zemplénmegyei kereskedelmi, ipar, termény és hitelbanknál hasonlóan 25 ezer forintot helyez el oly czélból, hogy abból a szabályozó társulat azon tagjai, kik ezáltal a társulat iránti tartozásaikat tisztázni akarnák, — kellő biztosíték mellett — legalább is öt évre terjedő 8% kölcsönt nyerhessenek.

Felhivatnak tehát mindazon társulati tagok, kik a nyitott hitelt tartozásaik tisztázása tekintetéből igénybe venni akarnák: hogy e részben megkereséseikkel a társulat számvevője és az illető pénzügyvezetőkhez járuljanak.

Különbön ezen hitelnnyitás a hátralékosok ellen folyamatba tett végrehajtási eljárást felfüggeszti.

S. a. Ujhely április 9-én 1872.

Bessenyei Gábor,

mint a bodrogközi tiszaszabályozó társulat igazgató vál. elnöke.